

Chinees niveau 1

Een themanummer over China stond al lange tijd op het verlanglijstje van een aantal AGORA-redacteuren. Ik begrijp hun fascinatie en interesse in dit land goed, ook al ben ik er zelf (nog) nooit geweest. Wat ik weet over China komt uit de media, verhalen van vrienden of familie en de studieboeken op middelbare school en universiteit. Maar zeker zo belangrijk hierin is het contact met Chinese collega's, waarvan het aantal in de laatste tien jaar aanzienlijk is gestegen binnen de faculteit waar ik werk. De infographic op de achterkant van dit AGORA-nummer laat eenzelfde ontwikkeling zien; er is een toename van Chinese onderzoekers, waaronder een grote groep PhD's, die in Europese landen zoals Duitsland, België en Nederland komen werken, veelal geholpen door financiële steun vanuit de Chinese staat. Het idee hierachter is dat deze slimme koppen kennis komen opdoen buiten de grenzen van China, om die vervolgens weer mee terug te nemen in combinatie met een diploma, graad of werkervaring. De universiteiten, in ieder geval de Nederlandse, zijn er maar wat blij mee. Een groep leergierige en hardwerkende onderzoekers, die hun eigen fondsen meenemen. Bovendien leveren hun inspanningen de vakgroepen talloze publicaties op, iets waar in de huidige academische veel belang aan gehecht wordt (zie ons themanummer 'Universiteit' uit 2014).

Chinese collega's worden dan ook met open armen ontvangen, maar daarna laat de integratie met hun nieuwe werkomgeving te wensen over. De taal is daarbij een belangrijke factor. De beheersing van de Engelse taal is vaak een struikelblok voor Chinese onderzoekers. Hierbij gaat het niet zozeer over de schrijfvaardigheid, die is vaak dik in orde, maar het spreken en verstaan zorgt soms voor de nodige problemen. En ik geef het ze ook wel te doen. Zelf heb ik ooit een cursus Chinees niveau 1 gevolgd bij een taleninstituut. Ik was net afgestudeerd en had wel weer zin in een nieuwe uitdaging. Ook leek het me nuttig om deze taal van toekomst, de Chinese taal wordt immers steeds belangrijker op het wereldtoneel, op elementair niveau te beheersen. Uiteraard had ik niet de verwachting om op basis van een cursus al op dat niveau te zijn, maar alle begin is moeilijk. Ik kreeg les van een strenge, doch rechtvaardige Chinese dame, die ons wekelijks overhoorde en in ons schriftje keek of we ons huiswerk wel hadden gedaan. Oefenen, oefenen, oefenen was het devies, in het begin vooral op de basisuitspraak en het schrijven van de tekens. Ik voelde me bijna een kaligraaf als ik met de verschillende strepen en figuren bezig was, maar na een paar weken kon ik de meest basic begrippen wel aardig uit mijn pen krijgen. Ook lukte me het uiteindelijk om me voor te stellen in het Chinees met de Chinese naam die ik van de juf gekregen had en kon ik zelfs vertellen hoe oud ik was.

Tenminste, die illusie had ik tot de laatste les van de cursus. Die les kregen we een vervangend docent, die met tranen in zijn ogen van het lachen ons gedurende de hele les heeft gecorrigeerd. We

bleken de gekste dingen te zeggen, soms zelfs zo komisch dat de beste man weigerde een vertaling te geven. Weg zelfvertrouwen wat betreft de correcte uitspraak van de meest simpele Chinese zin. Met lichte gêne moet ik toegeven dat ik vervolgens de brui heb gegeven aan het leren van de Chinese taal en dat ik nu waarschijnlijk geen woord meer kan lezen en schrijven. Aan de hand van deze ontvullende ervaring kan ik me echter wel indenken dat het voor mijn Chinese collega's ontzettend ingewikkeld moet zijn om niet alleen in een compleet andere taal, maar ook in een compleet ander alfabet te moeten communiceren op wetenschappelijk niveau. Daarom maak ik een diepe buiging voor elk van hen en probeer ik sindsdien wat extra mijn best te doen om elkaar te begrijpen. En zo heb ik al menig interessant gesprek gevoerd met een Chinese collega over de verschillen en overeenkomsten tussen hun geboortestad of -streek en hun nieuwe leven in Nederland. Op die manier krijg ik een inkijkje in dat fascinerende en onmogelijke grote China, met al haar verscheidenheid tussen regio's en al haar miljoenensteden waar ik nog nooit van gehoord heb. Als ik het zo op een rijtje zet, wordt het zo langzamerhand de hoogste tijd dat ik daar eens een kijkje ga nemen.

Marianne de Beer, Hoofdredactie AGORA

COVERFOTO

'Funk festival 2017 in de VS'
Bron: Victoria Pickering

INFOGRAPHIC

Vormgeving: Niels Struis
Bron: VSNU & AVOHOKS